

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mpju@gov.si
www.mpju.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana
gp.ukom@gov.si

Številka: 010-431/2012/3
Datum: 26. 2. 2013

Zadeva: Predlagam.vladi predlog 3471-323: Brezplačno opravljanje pravniškega državnega izpita - ODGOVOR

Spoštovani,

prejeli smo vaš dopis št. 092-323/2012/1, s katerim ste nam posredovali predlog, prejet preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, št. 3471-323, ki se nanaša na 19.b člen Zakona o pravniškem državnem izpitu. V zvezi s tem vam v nadaljevanju posredujemo odgovor našega ministrstva.

V okviru predloga 3471 je predlagana sprememba 19.b člena Zakona o pravniškem državnem izpitu¹ (v nadaljevanju: ZPDI), ki določa, da mora stroške pravniškega državnega izpita plačati kandidat pred pristopom k izpitu, sicer mu opravljanje izpita ni dovoljeno. Glede na to, da je opravljen pravniški državni izpit pogoj za opravljanje pravosodnih funkcij in pravosodnih poklicev, je po mnenju predlagatelja nerazumno, da država, v imenu in v korist katere pravosodni organi delujejo, omejuje pristop k izpitu s plačilom stroškov izpita. Poleg tega je določba veljavnega 19.b člena ZPDI po mnenju predlagatelja nepravična do kandidatov, ki so opravljali sodniško pripravništvo kot osebe v delovnem razmerju na sodišču, saj morajo po določbah 19. člena ZPDI v enem letu po zaključku pripravništva vložiti zahtevo za opravljanje izpita in pristopiti k izpitu, sicer izgubijo pravico opravljati izpit. Predlagatelj še dodaja, da lahko kandidat le trikrat pristopi k opravljanju pravniškega državnega izpita, zaradi česar po njegovem mnenju stroški izpita za državno blagajno ne morejo predstavljati prevelike obremenitve, medtem ko jo za marsikaterega kandidata lahko. Zaradi tega predlaga ponovno uvedbo ureditve, po kateri je stroške izpita za kandidata založilo ministrstvo, pristojno za pravosodje, posameznik pa je moral te stroške ministrstvu vrniti v primeru, če v treh letih po opravljenem izpitu po svoji volji ni sklenil delovnega razmerja na sodišču, pri državnem tožilstvu, državnem pravobranilstvu ali ministrstvu, pristojnem za pravosodje.

V zvezi z navedenim predlogom pojasnjujemo, da je vnaprejšnje plačilo stroškov pravniškega državnega izpita uvedel Zakon za uravnoteženje javnih financ (v nadaljevanju: ZUJF)², katerega cilj je bila zagotovitev vzdržnih javnih financ in makroekonomske stabilnosti ter trajnega in

¹ Uradni list RS, št. 83/03-UPB1, 111/07 in 40/12-ZUJF

² Uradni list RS, št. 40/12, 96/12-ZPIZ-2, 104/12-ZIPRS1314 in 105/12

stabilnega narodnogospodarskega razvoja. V skladu s tem so bile poglavitne rešitve ZUJF oblikovane z namenom zmanjšanja izdatkov blagajn javnega financiranja in s tem zmanjšanja tveganja za stabilnost javnih financ v obdobju gospodarske krize. Z ukrepi za zmanjšanje izdatkov blagajn javnega financiranja so bila hkrati zajeta vsa področja, saj je bilo le na ta način mogoče breme finančne krize kolikor toliko enakomerno porazdeliti. Eno od teh področij je bilo tudi področje pravniškega državnega izpita v zvezi s plačilom stroškov tega izpita.

Po prejšnji ureditvi je stroške izpita za kandidata založilo ministrstvo, pristojno za pravosodje, posameznik pa je moral te stroške ministrstvu vrniti le v primeru, če v treh letih po opravljenem izpitu po svoji volji ni sklenil delovnega razmerja pri katerem izmed zakonsko določenih organov. V praksi je to pomenilo, da večina kandidatov ni plačala stroškov pravniškega državnega izpita, saj so izkazali, da so se zaposlili pri katerem izmed določenih organov, ali pa da so se želeli zaposliti, pa niso bili izbrani na razpisu. Predvsem pa stroškov izpita niso bili dolžni povrniti kandidati, ki so bili na izpitu neuspešni, saj je bilo vračilo stroškov izpita predpisano le v primeru uspešno opravljenega izpita. Če torej kandidat izpita ni opravil, mu stroškov ni bilo treba povrniti kljub temu, da so zaradi sestave izpitne komisije, porabljenih materialnih stroškov za pripravo gradiva, najem prostora za pisanje izpita ipd. nastali precejšnji stroški.

Že od leta 2008 je bilo opazno vedno večje število pristopov k pravniškemu državnemu izpitu in sicer je bilo v letu 2008 pristopov 332, v letu 2009 516, v letu 2010 514 in v letu 2011 554. Namen ZPDI je izobraziti kadre za delo na pravosodnih funkcijah in v pravosodnih poklicih, to je sodstvu, tožilstvu, pravobranilstvu, odvetništvu in notariatu, vendar tako visoke številke pristopov izkazujejo, da je šlo za bistveno več pristopov, kot je bilo objektivno potreb po takšnih kadrih. Poleg tega je tako visoko število pristopov pomenilo nižanje kvalitete in zahtevnosti izpita, kar so izkazovali tudi sami kandidati, ki so prihajali na izpite slabše pripravljeni. Z uvedbo vnaprejšnje plačljivosti izpita se tako med drugim tudi zagotavlja resnost kandidatov ob pristopu in tehten premislek, ali ta izpit dejansko potrebujejo za opravljanje svojega dela.

V zvezi z navedbami predlagatelja, da je veljavna ureditev nepravilna do kandidatov, ki so opravljali sodniško pripravništvo kot osebe v delovnem razmerju na sodišču, saj po določbi šestega odstavka 19. člena ZPDI izgubijo pravico opravljati izpit, če v enem letu po zaključku pripravništva ne vložijo zahteve za opravljanje izpita in pristopijo k izpitu, pa pojasnjujemo, da navedena ureditev velja le za kandidate, ki so bili kot sodniški pripravniki zaposleni na sodišču in so kot taki pridobivali primerna sredstva za preživljanje, s katerimi je mogoče plačati stroške pravniškega državnega izpita. Pač pa navedena ureditev ne velja za ostale kandidate, med katerimi so tudi osebe, ki so sodniško pripravništvo opravljale volontersko. Tem kandidatom bi zagotavljanje sredstev za plačilo izpita v časovnem okviru enega leta po zaključenem pripravništvu dejansko lahko predstavljalo oviro za opravljanje pravniškega državnega izpita, vendar pa se obravnavana ureditev nanje ne nanaša.

Iz navedenih razlogov menimo, da je glede na trenutni finančni položaj države ureditev plačila stroškov pravniškega državnega izpita po 19.b členu ZPDI primerna.

S spoštovanjem.

Pripravila:
Janja Kunaver, sekretarka

Janja Kunaver

